

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКУ ГІДРАВЛІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ТРАНСПОРТУВАННЯ ВОДОВУГІЛЬНОГО ПАЛИВА У ПРОМИСЛОВИХ ГІДРОТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМАХ

Анісімова Т.І., Андріанова О.О., Андріанов В.С.

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Розглядаючи охорону праці в умовах ринкової економіки, особливу увагу слід звернути на економічні аспекти охорони праці при проведенні монтажних робіт. Здійснення заходів з поліпшення умов і охорони праці чинить стимулюючий вплив як на економічні, так і соціальні результати виробництва.

Проблема виробничого травматизму при виконанні монтажних робіт є дуже гострою [1,2] - щорічно на виробництві травмується близько 50 тис. чоловік, з них 1,5 тис. гинуть, понад 3,5 тис. отримують професійні захворювання. Через непрацездатність щорічно втрачається 2,5-3 млн. людино-днів, середня важкість кожної травми досягла 25,1 людино-дня непрацездатності. Однак і ці показники не дають достатньо об'єктивної картини, оскільки не слід забувати, що їх ми маємо за умов систематичного спаду виробництва. За статистичними даними, протягом останніх років в народному господарстві в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормативам, працюють понад 3 млн. чоловік, з них-близько 1 млн. - жінок. Практично кожний третій, а в окремих виробництвах (вугільна, металургійна, легка промисловість, сільське господарство) - кожний другий працює у шкідливих умовах. Зайнято майже 22 тис. неповнолітніх та жінок на заборонених для них роботах. Близько 800 тис. машин, механізмів, транспортних засобів експлуатуються, не відповідаючи вимогам безпеки і гігієни праці, а понад 40 тис. виробничих будівель і споруд є аварійними. Аналіз чинників, які призводять до професійних захворювань, свідчить, що найбільша небезпека від впливу фізичних чинників (вібрація і шум) - 32%; забруднення повітря пилом та іншими шкідливостями - 22%; біологічних чинників - 11,7%; від не ергономічності обладнання - 11,2%. Матеріальні збитки в результаті нещасних випадків в середньому за рік становлять 2100-2200 тис. грн. Через травми потерпілих за рік втрачається 19 000-20 000 людино-днів робочого часу. Найчастіше травмування працюючих відбувається через ураження їх предметами і деталями, що рухаються, обертаються - 22%; падіння потерпілих з висоти - 17-18%; внаслідок падіння, обвалів предметів, матеріалів - 16%; дії екстремальних температур - 6-7%; дорожньо-транспортні пригоди - 4-5%; ушкодження в результаті контакту з тваринами - 4-5%; внаслідок стихій-

14 _____
Інновації інфраструктури транспортно-логістичних систем. Проблеми, досвід, перспективи. Збірник тез конференції

ного лиха - 2-3%; ураження електричним струмом - 1-2%. Як свідчить аналіз, на виробництві погіршується стан умов і безпеки праці.

Сприятливі умови забезпечують підвищення продуктивності праці як за рахунок інтенсивних змін (скорочення витрат робочого часу на виробництво одиниці продукції), так і екстенсивного (підвищення ефективності використання робочого часу завдяки зниженню цілоденних втрат за тимчасовою непрацездатністю та виробничим травматизмом) [2]. За даними досліджень, комплекс заходів з поліпшення умов праці може забезпечити приріст продуктивності праці на 15-20%. Так, нормалізація освітлення робочих місць збільшує продуктивність праці на 6-13% та скорочує брак на 25%. Рациональна організація робочого місця підвищує продуктивність праці на 21%, раціональне фарбування робочих приміщень - на 25%.

Витрати на здійснення заходів з поліпшення умов і охорони праці розраховуються за формулою:

$$B = C_0 + K_0, \quad (1)$$

де C_0 - поточні (експлуатаційні) витрати на здійснення заходів, грн.;

K_0 - капітальні витрати на поліпшення умов і охорони праці, грн.

Чималою значення набуває визначення ефективності витрат підприємства на охорону праці.

Показник ефективності витрат підприємства на заходи з охорони праці розраховується за формулою:

$$E = \frac{E_p}{B}, \quad (2)$$

де E_p - річна економія від поліпшення умов і охорони праці на підприємстві (прибуток або зменшення збитків);

B - загальні витрати (вкладення) підприємства на охорону праці.

Загальні витрати підприємства на охорону праці як до запровадження комплексу заходів щодо поліпшення умов праці, так і після цього розраховуються за формулою:

$$\sum_{K=1}^3 B_K = B_1 + B_2 + B_3, \quad (3)$$

де B_1 - витрати на заходи з охорони праці за рахунок усіх джерел фінансування, регламентованих нормативними актами держави;

B_2 - витрати на заходи з охорони праці за колективними договорами;

B_3 - витрати з фонду охорони праці підприємства.

Особливу увагу слід звернути на показники ефективності заходів з поліпшення умов та охорони праці на підприємстві.

Стимулювання заходів з охорони праці здійснюється згідно з розді-

лом IV «Стимулювання охорони праці» Закону України «Про охорону праці».

Так, ст. 29 «Економічне стимулювання охорони праці» визначає, що до працівників підприємств можуть застосовуватися будь-які заохочення за активну участь та ініціативу у здійсненні заходів щодо підвищення безпеки та поліпшення умов праці.

Види заохочень визначаються колективним договором (угодою, трудовим договором). Порядок пільгового оподаткування коштів, спрямованих на заходи щодо охорони праці, визначається чинним законодавством про оподаткування. Економічне стимулювання націлене на посилення діяльності та зацікавленості підприємств у поліпшенні умов праці на робочих місцях, а також підвищення економічної відповідальності власників (адміністрації) підприємств за шкоду, заподіяну несприятливими умовами праці [3].

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок про те, що поліпшенню умов праці сприяють такі заходи: податкові пільги на засоби, спрямовані на оздоровлення умов праці; диференціювання страхових внесків залежно від частоти і важкості травматизму і професійних захворювань; вживання санкцій за бездіяльність власників щодо поліпшення умов охорони праці.

Література:

1. Меры безопасности при работе рельсового транспорта [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dnopr.kiev.ua/>
2. Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці / Г.Г. Гогіташвілі // Л.: Афіша. – 2002. – 320 с.
3. Загальна документація, що регулює організаційні функції з охорони праці при створенні підприємства та в процесі його діяльності // Охорона праці. – 2006. – № 1. – С. 4-18.